Krav til Husmødrenes Dygtighed, medens Forholdene samtidig medfører forøget Arbejdsydelse for Kvinderne udadtil, øjner man den Fare, der herved truer Hjemmene, og man er D. K. taknemmelig, fordi den har taget denne Sag op.

Medlemmerne bør i denne Tid drøfte dette Emne ikke alene her i Bladet, men ogsaa ved Møder ude i Kredsene, for at de Medlemmer, der skal repræsentere Foreningerne ved næste Fællesmøde, kan møde vel forberedte, naar denne Sag foreligger.

Elna Hansen.

Tvungen Undervisning i Husgerning.

—o—

„Der skal mere til at køre end at sige hyp!" Saadan siger et gammelt Ord, og til dem, der foreslaar tvungen Undervisning i Husgerning for alle Kvinder, vil jeg sige: Nej, saa let skal de ikke slippe.

De, som har Øje for, hvor uheldigt det er, at saa uhyre mange Mennesker ikke har Begreb om praktisk Arbejde, de bliver nødt til at gøre et Arbejde for at faa Folk til at begribe det ad Frivillighedens Vej, ligesom man maa det overfor enhver anden god Sag. Man kan ikke ved et Magtsprog vende en Strøm, som i lange Tider har gaaet i en bestemt Retning; og nu har Strømmen i over en Menneskealder gaaet den Vej at ringeagte Hjemmets Arbejde og sætte Skolen som Nummer et, hvorfor alt andet skal bøje sig. Og det er jo da let at begribe, at naar et Arbejde bliver daarligt lønnet og tilmed regnet for anden Rangs — for ikke at sige tredje — saa taber Ungdommen Lyst og Interesse for det.

Jeg mener ingenlunde, at det er Kvindesagens Forkæmpere, som er Skyld i dette. Det, at Kvinder, som havde Evner og Lyst, fik Adgang til andet Arbejde end Husgerning, har været en fuldt berettiget Kamp for Retfærdighed og Frihed. Nej, det som jeg mener har en Hovedskyld, er Tidens hele Overtro paa Skoler, og at Tvang i denne Henseende er en Velsignelse.

Stadig bliver Skoletiden og Fagene forøget; og alle Opgaver — og dermed alt Ansvar — efterhaanden og ganske smaat pillet bort fra Hjemmene, saa der tilsidst ikke er andet tilbage end Skolemaden, — og den gaar sig vel ogsaa snart en Tur. Det er dog at vende Tingene paa Hovedet, at man altid gaar ud fra, at Forældrene er deres Børns værste Fjender, og at en hvilken som helst Person, der har taget sine Eksaminer og lært lidt Pædagogik, er bedre skikket til at opdrage og oplære aldeles fremmede Børn, end de Forældre, som dog, trods al Ufuldkommenhed, er de Skabninger, der staar dem nærmest paa Jorden. At Børn, fra de er smaa, bliver taget i Brug og maa hjælpe til i Hjemmet, betragtes som en stor Ulykke for dem. Jeg mener tværtimod, at Børn har af Naturen langt mere Lyst til, naar de bare maa faa Lov til det, at hjælpe til med noget, som de kan se er til Nytte, og véd, at det skal gøres (det er jo tilmed en Ære at blive noget betroet) end at sidde i timevis paa Skolebænke og blive vekselvis proppede med saa det ene og saa det andet af Ting, som de i deres Alder slet ikke kan føle, at de har nogen Brug for. Ingen Husholdningsskole kan erstatte et arbejdsomt Hjem, den Maade, man faar det paa der, svarer ganske anderledes til det virkelige Liv.

Jeg ved meget godt, at man vil sige, at der er saa mange daarlige Hjem og saa mange ulykkeligt stillede, som ikke kan tage sig af deres Børn. Men imod dette nytter det ikke at stille tvungen Undervisning, hverken i det ene eller det andet; Menneskene bliver hverken bedre eller mere velstaaende af det. Den sociale Uretfærdighed er her den værste Anstødssten, og førend der bliver gjort noget ordentligt fra Grunden i denne Henseende, bliver Forholdene ikke gode. Men selv under de Forhold, som vi nu lever under, kan der gøres meget godt, baade for Samfundet og den enkelte, naar det bare maa ske ad Frihedens Vej, den Frihed, som alle siger, at de elsker, men saa saare faa har Tillid til, naar det kommer til Stykket. Det ser saa bestikkende ud dette, at faa alle med i en Fart, ved at tvinge dem til noget, som de kunde have godt af, men det er et Blændværk. Jeg ved godt, at disse Forslag om Tvang udspringer af Samfundsfølelse overfor hele Folket; det er en rigtig Følelse, som imidlertid søger at bane sig en gal Vej, som ender blindt. Man har fra gammel Tid søgt at forbedre Menneskene ved at plante Skov af Tvangstræer omkring dem, og skønt man den Dag i Dag høster i Skæppevis af ormstukne Frugter derfra, synes man ikke at forstaa, at daarlige Træer bærer daarlige Frugter, men tror, at Daarligheden kommer andet Steds fra.

Frihedens Farer, dem kan Folk paa deres Fingre, men *Tvangens Farer* synes man ikke at have Øje for, og dog er disse ikke faa eller smaa. Der er nu for det første det, at de, som ikke har Lyst eller Anlæg, bliver endnu mere uvillige, og det, som Kath. Bjerre gør opmærksom paa i „Kvinden og Samfundet" af 30. Oktober 1912, de daarlige Elementer, som gør Skade for de andre, og som man ikke kan bortvise, naar man har tvunget dem til at være med; og især den Skade, der sker paa dem, som ellers var villige, at de bare ved Bevidstheden om Tvangen, bliver stækkede i deres Lystfølelse og svækkede i deres Ansvarsfølelse. (Hvad man bliver tvunget til, har man ingen Ansvar for.)

I en gammel Læsebog fra min Barndom staar der: „Ja, det har du vel længe mærket, at det er Lysten, som driver Værket." Ja, det er en Sandhed, som ogsaa gælder Husholdningsarbejdet. Derfor, søg at vække Lysten hos de unge og Ansvaret hos Forældrene, ikke mindst hos de velstillede — jeg tror oprigtig talt, at det er dem, som gør mindst ved det. Og baade gode og daarlige Eksempler fra oven virker umaadelig kraftigt nedefter.

Og endelig: Kunde man ikke tage lidt af den tommetykke Forgyldning, som er smurt paa Skoleväsenet og Eksamensvæsenet, og prøve at kaste lidt Glans paa det legemlige Arbejde. (Det samme gælder forøvrigt ogsaa Drengene, hvad enten de skal være det ene eller det andet.) Vi fødes dog alle med Hænder, det er rimeligvis Meningen, at vi skal bruge dem. Det er sikkert det sundeste, baade for Legeme og Sjæl, at vi faar det hele taget i Brug.

Og fremfor alt, faa Hjemmets Ansvar frem i første Linie. Der klages ofte over, at Hjemmene i vore Dage ikke holder saa godt som før. Ja, naar alle de store Opgaver efterhaanden glider over paa Fagfolks Hænder og bort fra Hjemmene, saa vil disse ganske naturligt blive løse i Limningen; og de Værdier, som paa denne Maade gaar tabt, er større end dem, der vindes.

Johanne Lange,
Sejerskov pr. Hjallese.